

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss om förhandsbedömning av finansieringsinstrument inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken (SJV Utvärderingsrapport 2025:9)

Er beteckning: LI2024/02074

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Gotlands län instämmer i allt väsentligt i förhandsbedömningen men vill påtala vikten av att det samhällsekonomiska perspektivet beaktar målet om ökad livsmedelsproduktion i hela landet.

Länsstyrelsen instämmer i att det krävs ökad lönsamhet och minskad administrativ börda för att säkra en robust livsmedelsförsörjning. Insatser inom dessa områden har dock flerårig, komplex problematik och förefaller inte lösbart i närtid. Svenskt lantbruk kan därför behöva någon form av finansieringsinstrument. Länsstyrelsen instämmer därför i rekommendationen att det åtminstone införs kreditgarantier, vilka riktas till unga och nya företag samt de som vill investera i ökad eller bibehållen produktion.

2 Marknadsanalys

Länsstyrelsen instämmer i att det krävs ökad lönsamhet och minskad administrativ börda och att tillväxten och investeringstakten inom jordbruket behöver öka. Insatser för dessa områden har dock flerårig, komplex problematik och förefaller inte lösbart i närtid. Svenskt lantbruk kan därför behöva någon form av finansieringsinstrument, för att bidra till ökad investeringstakt. EU-kommissionens analys visar visserligen att det är få jordbrukare i Sverige som får avslag på ansökan om banklån. De som oftast får

avslag på låneansökningar är unga jordbrukare som saknar bakgrund i jordbruket. EU-kommissionen rekommenderar därför försök med finansieringsinstrument som riktas mot unga jordbrukare och andra nystartade företag. Detta stärker rekommendationen att åtminstone införa kreditgarantier.

Enligt förhandsbedömningen har ingen avgörande förändring skett sedan Jordbruksverkets analyser inför strategisk plan, med undantag för att världsläget har tvingat fram en annan syn på behovet av beredskap och förmågan att hantera olika krissituationer.

Länsstyrelsen menar att världsläget har en sådan omfattande och allvarlig karaktär att det inte går att bortse ifrån. Bedömningen bör därför ta mycket större hänsyn till beredskaps- och krissituationer. Alla tillgängliga medel behövs för att bibehålla lantbruk i hela Sverige och för att utveckla eller bibehålla lantbruksföretagen.

I marknadsanalysen beskrivs att det finns särskilda svårigheter vad gäller möjligheter att få lån för de företagare, i synnerhet unga företagare, som ansöker om lån för att ta över ett företag eller står inför sin första större investering och där kreditgivare inte har någon tidigare erfarenhet av sökandens kreditvärdighet. Länsstyrelsen menar att detta är en av de viktiga anledningarna till att införa finansieringsinstrument.

Förhandsbedömningen menar att det är mer angeläget att genomföra åtgärder för att öka lönsamheten och minska den administrativa bördan för jordbruksföretag än att införa någon form av finansieringsinstrument. Länsstyrelsens erfarenhet visar att minskning av administrativ börda är långt mer komplext att genomföra och kan inte anföras som ett reellt alternativ i närtid.

3.2 Tidigare bedömningar av finansieringsinstrument

Länsstyrelsen instämmer i att av de instrument som finns anvisade är kreditgarantier ett möjligt alternativ och att de i så fall bör riktas mot investeringar i stallbyggnader där jordbrukare saknar tillräckliga säkerheter och mot unga jordbrukare som för första gången etablerar sig som jordbrukare. Det borde även kunna möta behovet av långsiktiga finansieringslösningar och ett regelverk som är förutsägbart.

Vad gäller risker och utmaningar med att införa finansieringsinstrument anser Länsstyrelsen att det ska ställas i

relation till att Sverige i tillräcklig omfattning ska kunna försörja befolkningen med livsmedel i hela landet.

4.1 Sammanfattande slutsatser

Länsstyrelsen instämmer i de sammanfattande slutsatserna.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen för frågor på telefon 010-223 90 00 eller via e-post gotland@lansstyrelsen.se. Ange ärendets diarienummer 3596-2025 i ämnesraden för e-post.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Charlotte Petri Gornitzka med landsbygdsdirektör Lina Holmgren som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.